

Волкович Олена Юріївна,
доцент кафедри адміністративного і
господарського права
Херсонського державного університету,
кандидат юридичних наук.

Актуальні питання щодо запровадження процесу стимулів інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки та у Херсонському регіоні

Україна вже тривалий час стоїть на фундаменті економічно-політичних перетворень, реформування національної економіки держави – це не тільки вивчення закордонного досвіду, одночасно із активним запровадженням у вітчизняне законодавство, але і активізація інвестиційної діяльності та формування її нового організаційно-правового механізму. Раніше в інвестиційній сфері брали участь обмежене коло суб'єктів (державна, установи банків, підприємства), то зараз мова йде про широке коло суб'єктів, зокрема: інвестиційні, фінансові компанії, пенсійні та інвестиційні фонди, різні господарські об'єднання та ін.

Дослідження питань інвестиційних відносин постійно знаходили свої відгуки в різних сферах життєдіяльності держави. Питаннями розвитку інвестиційних відносин певним чином займалися такі науковці, як: Бланк І.А., Вакарін О.І., Гитман Л.Д., Омельченко А.В., Пересада А.А., Тотаренко Н.О. та ін.

Правовою основою стимулювання інвестиційної діяльності є Конституція України [1], закони України «Про інвестиційну діяльність» [2], «Про режим іноземного інвестування» [3] та Закон України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць», інші нормативно-правові акти, що регулюють відносини у цій сфері.

Закон України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць», так цей Закон визначає основи державної політики в інвестиційній сфері протягом 2013-2032 років щодо стимулювання залучення інвестицій у пріоритетні галузі економіки [4].

Закон спрямований на створення умов для активізації інвестиційної діяльності шляхом концентрації ресурсів держави на пріоритетних напрямках розвитку економіки з метою запровадження новітніх та енергозберігаючих технологій, створення нових робочих місць, розвитку регіонів.

Правове тлумачення категорії інвестицій знайшло своє відображення в Законі України від 18.09.91р. «Про інвестиційну діяльність» - «...інвестиціями є усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, у результаті якої створюється прибуток або досягається соціальний ефект. Зокрема, такими цінностями можуть бути: грошові кошти, цільові банківські вклади, паї, акції, та інші цінні папери, рухоме та нерухоме майно, майнові права, що впливають із авторського права, досвід та ін. інтелектуальні цінності, сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, оформлених у вигляді технічної інформації, навичок

та виробничого досвіду, необхідних для організації того чи іншого виробництва, права користування землею та інші цінності» [3].

На сьогодні залучення інвестиційних ресурсів через інвестиційну діяльність на території Херсонської області займається цілий ряд державних та недержавних структур. В їх складі на обласному рівні, органи управління ОДА. За I квартал 2013 року в економіку Херсонської області іноземними інвесторами вкладено 3,7 млн дол. США прямих інвестицій. Обсяг вкладених з початку інвестування в економіку області прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) на 1 квітня 2013 року становив 240,7 млн. дол. США, що на 0,9% менше обсягів інвестицій на початок 2013 року, та в розрахунку на одну особу населення складає 223 дол. США [5].

З країн ЄС вкладено 196,9 млн. дол. інвестицій (81,8% загального обсягу акціонерного капіталу), із країн СНД – 17,2 млн. дол. (7,2%), з інших країн світу – 26,6 млн. дол. (11%).

Інвестиції надійшли із 46 країн світу. До основних країн-інвесторів, на які припадає 78,4% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 151,4 млн дол. США, Великобританія – 27,4 млн дол. США та Нідерланди – 24,1 млн дол. США, Туреччина – 8,5 млн дол. США.

На підприємствах промисловості зосереджено 121,7 млн дол. США (49,6% загального обсягу) прямих інвестицій, у т. ч. переробної – 120,9 млн дол. США. Серед галузей переробної промисловості у виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів внесено 96,1 млн дол. США, у металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів – 4,6 млн дол. США. У підприємства торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку внесено 45,4 млн дол. США (18,6%), у сільське господарство, мисливство, лісове господарство – 23,5 млн дол. США (9,6%), в організації, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям – 23,7 млн дол. США (9,7%), у діяльність транспорту та зв'язку – 20,1 млн дол. США (8,2%).

Обсяг залучених з початку інвестування прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку області на 1 квітня 2016р. становив 204,5 млн.дол. США та в розрахунку на одну особу населення складає 192,3 дол.

У січні–березні 2016р. в економіку Херсонської області іноземними інвесторами вкладено 111,3 тис.дол. та вилучено 2095,9 тис.дол. прямих інвестицій (акціонерного капіталу). Зменшення вартості акціонерного капіталу відбулося за рахунок курсової різниці і склало 4423,9 тис.дол.

Інвестиції надійшли з 39 країн світу. Із країн ЄС із початку інвестування внесено 162,9 млн.дол. інвестицій (79,7% загального обсягу акціонерного капіталу), з інших країн світу – 41,6 млн.дол. (22%).

Найбільші обсяги іноземних інвестицій зосереджено на підприємствах промисловості, зокрема, з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів.

За територіальним розподілом провідні місця за обсягами інвестицій займають міста Каховка, Херсон, Скадовський, Каланчацький та Цюрупинський райони [6].

Зокрема, протягом 2015 року основна увага районної державної адміністрації Генічеської райради була зосереджена на питаннях виконання програмних показників економічного, соціального та культурного розвитку району на 2015 рік з урахуванням визначених пріоритетів та реалій сучасності, направлених на забезпечення безпеки життя населення і обороноздатності району.

Одним з пріоритетів розвитку району є розвиток його туристично - курортного комплексу. У 2015 році започатковано нові сучасні методи та форми розкриття потенціалу району у цьому напрямку, проведена широка рекламна акція. З метою зацікавленості українців в отриманні відпочинкових послуг на території району проведено три прес – тури для представників ЗМІ (репортажі на «Новому каналі», «ТРК «Україна», ТРК «Ера», рекламний ролик щодо рекреаційних можливостей Арабатської Стрільки транслювався впродовж червня-липня на радіо «ФМ «Ера»).

Більша частина обсягу капітальних інвестицій – це власні кошти підприємств та організацій (50,7 млн. грн., або 56,6 % загального обсягу інвестицій). В економіку район залучено і прямі іноземні інвестиції – це акціонерний капітал, у сумі 4,0 млн. дол. США (2,1 % до загального обсягу по області).

З метою поширення інформації та відповідної пропаганди щодо потенційних інвестиційних можливостей району серед вітчизняних та іноземних інвесторів за рахунок коштів районного бюджету (21,0 тис. грн.) розроблено, виготовлено та розповсюджено презентаційні буклети на українській та англійській мовах.

З метою налагодження ділових, інвестиційних зв'язків на міжнародному рівні:

- взято участь у складі делегації Херсонщини, яка відвідала міжнародну виставку «Експо-2015», а також два найбільших регіону Італії - Венето і Ломбардія;

- надіслано звернення до губернатора Гурійського краю Грузії (м. Озергеті) із презентацією інвестиційних пропозицій регіону;

- проведено зустрічі із представниками посольств Японії та Туреччини в Україні;

- взято участь у Міжнародному інвестиційному форумі, який щорічно проводиться у м. Нова Каховка;

- проведено робочу зустріч із керівником підприємства «Віндкрафт Україна» (Швеція) Карлом Струменом;

- взято участь у Міжнародному конгресі кримських татар, який проходив на базі закладу відпочинку «Експрес» та підготовлено і надано презентаційні матеріали щодо напрямків залучення турецьких інвестицій у регіон.

Крім того, досягнуто домовленості із керівництвом Запорізької області щодо будівництва свердловини питної води на території області для забезпечення водою мешканців Озерянської сільської ради Генічеського району. На даний час готується проектно - кошторисна документація [7].

Таким чином, доцільно зазначити, що державна підтримка інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки України вже запроваджується в достатніх масштабах, але потребує гармонійного супроводження всіх запланованих необхідних заходів та захисту від комерційних ризиків, в тому числі

шляхом створення фонду страхування інвестицій, особливо для тих, що направляються за рахунок бюджету місцевого рівня.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. -№30. – Ст.141.
2. Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996 року // Відомості Верховної Ради. – 1996 - №19 - ст. 80.
3. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 року // Відомості Верховної Ради України – 1991 - №47 - Ст.646.
4. Закон України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць» від 6 вересня 2012 року № 5205-VI. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T125205.html.
5. Інвестиційний паспорт Херсонської області 2013 р. Херсонська обласна державна адміністрація. – Режим доступу: <http://pandia.ru/text/79/487/412-6.php>.
6. Іноземні інвестиції в Херсонську область. – Режим доступу: <http://khoda.gov.ua/inozemni-investici%D1%97-v-xersonsku-oblast-2/>.
7. Опубликован отчет главы Генической райгосадминистрации за 2015 год – Режим доступу: http://vizit.ks.ua/news/opublikovan_otchet_glavy_genicheskoy_rajgosadministracii_za_2015_god/2016-08-01-7870.